

Gabinet Mrożka w Bibliotece Kraków otwarty

2024-07-03

28 czerwca, w przeddzień urodzin Sławomira Mrożka, Biblioteka Kraków otworzyła gabinet tego związanego z Krakowem pisarza, dramaturga i rysownika o światowej renomie, który dotąd nie miał w naszym mieście żadnego miejsca upamiętnienia. Gabinet pełen przedmiotów należących do Mrożka mieści się w Bibliotece Głównej przy ul. Powroźniczej 2.

Dowody osobiste, paszporty, książeczka wojskowa, piórniki, pamiątki z podróży, okulary, księgozbiór czy uwielbiana przez Mrożka strategiczna gra planszowa – między innymi te przedmioty znajdziemy w gabinecie Mrożka zaaranżowanym w Bibliotece Głównej Biblioteki Kraków przy ul. Powroźniczej 2. Biblioteka przekazała je Susana Osorio-Mrożek, wdowa po pisarzu, która 28 czerwca wzięła udział w uroczystości otwarcia gabinetu. Uczestniczył w niej także prezydent Krakowa Aleksander Miszański.

– Mrożek jest ceniony przez czytelników na całym świecie dzięki wybitnemu talentowi, inteligencji, bystrości umysłu, językowi, poczuciu humoru, które punktuje absurdy i głupotę. Jest rozpoznawalny na całym świecie i jest obywatelem całego świata, ale trzeba zaznaczyć, że jest bardzo mocno związany z Krakowem. Niedaleko – w Borzęcinie się urodził, jak miał trzy lata przeprowadził się do Krakowa i wrócił tu po tułaczce wojennej. Tu chodził do liceum, studiował, rozpoczynał swoją karierę. Kiedy wyemigrował i jeździł po całym świecie, to zawsze do nas wracał. Bardzo się cieszę, że w Krakowie powstał jego gabinet – podkreślił prezydent Krakowa.

Zanim powstał gabinet autora „Tanga”

Cztery lata temu w Bibliotece Kraków przy ul. Powroźniczej (Biblioteka Główna) został otwarty gabinet Jerzego Pomianowskiego – pisarza, tłumacza i publicysty, eksperta do spraw historii Europy Wschodniej. Była to inicjatywa ówczesnego dyrektora Biblioteki Kraków Stanisława Dziedzica, zmarłego w 2021 roku. Ekspozycja powstawała w ścisłej współpracy z Aleksandrą Kurczab-Pomianowską, wdową po pisarzu.

W tym czasie Biblioteka Kraków była równocześnie w posiadaniu biurka Sławomira Mrożka z jego mieszkania przy ul. Krupniczej i kilku innych artefaktów zachowanych się dzięki Adamowi Macedońskiemu, który był kiedyś mieszkańcem Domu Literatów przy Krupniczej.

Jerzy Pomianowski i Sławomir Mrożek znali się, cenili, byli ze sobą zaprzyjaźnieni. Znajomość i bliska relacja między tymi twórcami stały się inspiracją do utworzenia sąsiadujących ze sobą gabinetów w Bibliotece Głównej. Dwa lata temu, dzięki inicjatywie Biblioteki Kraków, wdowy po obu twórcach miały okazję spotkać się w Krakowie. Susana Osorio-Mrożek gorąco poparła pomysł stworzenia gabinetu jej męża i obdarowała Bibliotekę Kraków osobistymi pamiątkami po pisarzu, oddającymi wystrój i atmosferę jego miejsca pracy.

Przedmioty, pamiątki, hologram

Gabinet Sławomira Mrożka został zaprojektowany przez twórcę, który znał pisarza – przez Jana Polewkę, scenarzystę i reżysera, długoletniego dyrektora Teatru Groteska, w którym odbywały się premiery sztuk Mrożka. Teatr Groteska służył pomocą w odtworzeniu masek z tych przedstawień na potrzeby gabinetu.

Gabinet wzbogaciły zdjęcia wykonane przez Wojciecha Plewińskiego, autora najśłynniejszych fotografii Mrożka (wystarczy przypomnieć zdjęcie z parasolem). W gabinecie, dzięki życzliwości kolekcjonera plakatów Krzysztofa Dydo, znalazły się również afisze do sztuk Mrożka. Zebrane zostały też książki, w tym korespondencja pisarza z poetą Józefem Baranem, jego krajanem z Borzęcina. Warto wspomnieć także o zainstalowanym w gabinecie hologramie Sławomira Mrożka, a także o wyprodukowanym przez Bibliotekę Kraków wspólnie z TVP3 Kraków filmie dokumentalnym „Jak z Mrożka” zrealizowanym przez Martę Węgiel.

Sławomir Mrozek urodził się 29 czerwca 1930 roku w Borzęcinie niedaleko Krakowa. W 1950 roku zadebiutował literacko „Opowiadaniem z Trzmielowej Góry” oraz „Półpancerzami”. Jego pierwszą sztuką teatralną był dramat „Policja” (1958), ale to późniejsze dramaty zaliczane do nurtu teatru absurdu przyniosły mu światową sławę: „Tango”, „Letni dzień” i „Miłość na Krymie” należą do najbardziej znanych jego utworów.

W swojej twórczości poruszał tematy społeczne, filozoficzne, polityczne i psychologiczne. Był znany z charakterystycznych, satyrycznych i surrealistycznych treści, które wykorzystywał do przedstawiania i ośmieszania absurdów PRL-u, ludzkich przywar i słabości. W roku 1963 w związku z problemami z cenzurą wyjechał z Polski. Mieszkał i tworzył we Francji, USA, Niemczech, Włoszech i Meksyku. Do kraju powrócił w 1996 roku.

Przez lata zmagał się z chorobą spowodowaną udarem. W 2008 roku ponownie opuścił Polskę i osiadł w Nicei, gdzie zmarł w 2013 roku. Został pochowany w Krakowie. W 1990 roku, jeszcze przed powrotem z emigracji, Sławomir Mrozek został Honorowym Obywatelom Krakowa. W październiku 1996 roku, po swoim powrocie do rodzinnego miasta, napisał w Księdze Pamiątkowej: „Po 33 latach emigracji, krakowianin, znowu w Krakowie”.